

Сценарий 10 в. Предотвратяване на нелегален трафик на оръжие; наркотици, забранени химически вещества и техни прекурсори; източници на йонизиращи лъчения и стоки с възможна двойна употреба

В контекста на сценарии „БАЛКАНИ ЗАВИНАГИ“, „НОВИЯТ ИЗТОК“, „ПРЕДИЗВИКВАНЕ НА ХЕГЕМОНА“ и „ДЕМОКРАТИЧЕН МИР“.

Етикет на ситуационния сценарий: „Свети огън I“*

Географски обхват – Територията на страната

Характер на конфликта – Предотвратяване нелегалния трафик на вещества и материали, с възможности за използване като ОМУ

Интензитет – Висок

Съюзна подкрепа – Информация за заплахи за използване на ОМУ

Равнище на заплахата – Високо, с възможност за ескалация в международен мащаб

Равнище на амбицията – Участва с ограничени специализирани сили и средства

Задача на ВС – Подпомагане действията на гражданските власти за предотвратяване нелегалния трафик на вещества и материали, с възможности за използване като ОМУ

Основни операции – Информационни, осигуряване на въздушния суверенитет, медицинско осигуряване

Контингент – Сили и средства на ПВО и ВВС, ВП и ВКР, Военна информация и ВМА

През годината страната пое председателството на Европейския съюз, в доста сложен период, свързан с усложняване на обстановката в района на Балканите и в Афганистан, от една страна, и задълбочаване на кризата с енергийните доставки за страните членки, от друга. Председателството на страната беше свързано с деликатните проблеми по преминаването през територията ѝ на нефтопроводи и газопроводи, близостта с конфликтния регион на Балканите и амбициите на страната за стабилизираща роля в региона.

От друга страна, амбициите на ЕС да играе все по-значителна роля при овладяването на конфликти в различни точки на света поставяха значими проблеми пред страните членки, свързани с изграждане на способности за управление на кризи и разпределянето на роли и отговорности с други колективни системи за сигурност и ООН. На територията на Р България се планираше провеждането на среща на държавните глави на страните членки. От съображения за сигурност и предвид други политически предпоставки срещата беше организирана на територията на град на брега на морето.

Няколко дни преди срещата обстановката в Черноморския регион се усложнява от активизиране на терористични клетки в страните от региона. Потвърдена е информация, че в момента е в ход мащабна терористична операция, свързана с обекти в Черноморския регион. Активизирана е терористична клетка „Организация за освобождение на ислямските земи“, базирана в България, която възнамерява да осъществи мащабно терористично нападение. По данни от партньорски служби от военен обект в Грузия е установена липсата на 2 кг цезий-137 и има информация за четирима заболели от лъчева болест грузински граждани. В региона се наблюдава активизиране на нелегалния трафик на оръжие, както и на лица, свързани с престъпна дейност, и такива, подозирани за съпричастни към терористична дейност. При осъществяване на терористичен акт с използване на радиоактивен материал може да се очаква възникване на изключително тежка обстановка на част от територията на страната, при което могат да пострадат чужди граждани. При това ще се наложи временно извеждане, а при необходимост и евакуация на населението, както и продължителни и скъпоструващи последващи действия за ликвидиране на последствията от радиоактивното замърсяване.

* Наименованието на етикета е поставено от редактора.

При наличната информация беше направена прогнозата, че най-вероятно ще има опит радиоактивен материал да се внесе в страната по море, като целта е градът, където водещи международни и национални медии ще отразяват срещата на върха на ЕС. За извършване на терористичния акт вероятно ще се използват членове на терористичната организация, базирана в страната, като е възможно за участие да бъдат привлечени и допълнителни сили. Всички налични сили и средства на компетентните органи в държавата бяха приведени в най-висока степен на готовност за работа с цел предотвратяване извършването на терористичен акт с ОМУ, като основните усилия се насочиха към предотвратяване на нелегалния трафик на оръжия, източници на йонизиращи лъчения и взривни вещества. Общото ръководство се осъществява от Националния център за управление при кризи, подпомаган от създадената към него със заповед на министър-председателя на Р България, междуведомствена експертна група.

За реализиране на тази цел се предприемат действия за разкриване намеренията на извършителите на терористична дейност и неутрализиране на лицата, съпричастни към подготовката и извършването на терористичен акт.

Основните задачи са:

- Придобиване на информация за лица, организации и обстоятелства, свързани с подготовката за извършване на терористична дейност;
- Повишаване на контрола и охраната на държавната граница с цел недопускане внасянето на територията на страната на вещества и материали, които могат да бъдат използвани за ОМУ;
- Повишаване на оперативно-издирвателната дейност за установяване, а при необходимост и задържане на лица, за които има данни за съпричастност към извършване на терористична дейност;
- Повишаване на бдителността и готовността за реагиране при инциденти на летищата и пристанищата;
- Усилва се дежурството за охрана на въздушното пространство на страната, като се организират способности за радиационен контрол от въздуха на плавателни средства в акваторията на Черно море.

Предвид очакваните тежки последствия при извършването на терористичен акт с ОМУ се предприемат действия за привеждане в повишена готовност за работа на силите и средствата на министерствата и ведомствата за реагиране и овладяване на кризисна ситуация, възникнала вследствие на терористичен акт с използване на ОМУ – радиоактивен материал, като:

- Актуализират се плановете за временно извеждане или евакуация на населението на територията на гр. Бургас;
- Организира се постоянен мониторинг на метеорологичната обстановка в региона на Черно море;
- Повишава се готовността за действие на всички налични сили и средства с възможности за радиационен контрол, деконтаминация и оказване на медицинска помощ на пострадало население.

Във връзка с усложнената обстановка са изготвени указания за повишаване готовността на структурите на изпълнителната власт и местното самоуправление, юридическите и физическите лица за изпълнение на задачи във връзка с възможна терористична заплаха в Черноморския регион като:

1. В денонощен режим на работа се привеждат централите за управление при кризи на министерствата и ведомствата.
2. Актуализират се плановете за действие при кризисни ситуации и се уточнява съставът на органите за управление и силите за действие.
3. МВР, МО и НРС активизират оперативно-издирвателната, разузнавателната и контраразузнавателна дейност за придобиване на изпреварваща и актуална информация за заплахата от извършване на терористична дейност.
4. Повишава се готовността за реагиране при кризисни ситуации, настъпили в резултат на вероятен терористичен акт.
5. Извършват се проверки за състоянието на техническите средства за оповестяване и своевременно се отстраняват констатираните слабости.
6. Проверяват се състоянието и готовността за използване на материално-техническите средства и се подготвят разчети за тяхното попълване при необходимост.

7. Засилва се контролът по спазването на граничния и митническият режим и охраната на държавната граница, с особено внимание на териториалното море.

8. Засилва се наблюдението над всички важни обекти от икономиката, водохранилища и складове за общоопасни средства, източници на йонизиращи лъчения и силнодействащи отрови.

9. Получената и придобита информация за заплахи и инциденти, свързани с извършване на терористична дейност, се предоставя незабавно в Националния център за управление при кризи по установения ред.

В хода на съвместните действия на страните от Черноморския регион и други страни партньори се изгражда версията, че терористичният акт ще се извърши с противоградни ракети от вида „Алазан“ на които е поставен Цезий-137 с цел създаване на радиологично оръжие или „мръсна бомба“. Те могат да бъдат изстреляни от плавателно средство в териториалното море. Възможно е използването и на резервен вариант със самоделно взривно устройство от друг тип. Използването на радиоактивно вещество като материал за мръсна бомба и взривяването ѝ в гъсто населен район би създавало сериозна опасност за населението. Възможно е замърсяване на територия от около 150 ха, получаване на инхалационни поражения, повишаване на радиационния фон до 10 пъти над нормалния и блокиране на обществения живот.

Службите на МВР, МО и НРС вземат мерки за своевременно разкриване на терористична и друга престъпна дейност на територията на страната с особено внимание област Бургас. Засилени са разузнавателната, оперативно-издирвателната, информационно-аналитичната и охранителната дейност в обектите от критичната инфраструктура.

Министерството на отбраната изпълнява задачите си, като:

1. Активизира режима на наблюдение на акваторията на Черно море и усилва средствата за водене на разузнаване.

2. Отправя искания за информационно осигуряване към партньорските служби от страните от Черноморския регион и НАТО и Центъра за ОМУ на НАТО.

3. Усилва дежурството за охрана на въздушното пространство на Р България.

За засилване контрола на въздушното и морските пространства, както и пресичане на трафик на радиоактивни материали два вертолета, оборудвани със система за въздушно радиационно разузнаване, носят непрекъснато дежурство, а кораби на ВМС са приведени в готовност за изпълнение на задачи по оказване на съдействие на органите на Гранична полиция по контрол на мореплаването в териториални води.

4. Засилва охранителния режим на обектите, собственост на МО.

5. Има готовност за участие в наблюдение на територията на страната с Автоматизираната информационна система (АИС) за ЯХБО (Ядрена химическа и биологическа обстановка) и НВКЦ (Национален военен команден център) на МО.

6. Със сили и средства на АИС има готовност да осъществява предварителен преглед за вероятната радиационна обстановка, която би се създавала в резултат на използване на ОМУ.

7. Модулните формирования от БА и екипите от Военномедицинска академия имат готовност за участие при поискване в ликвидиране на последствията от използване на ОМУ съгласно предварително разработените планове.

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА ВС:

A. Разкриване и пресичане на действията по разкриване намеренията на евентуални подбудители и служещи от състава на БА, съпричастни към извършване на нелегален трафик.

B. Усилване на охраната на обекти, собственост на МО, в които се съхраняват опасни вещества, оръжие и боеприпаси.

C. Съвместно със сили и средства на МВР, Агенция „Митници“ към МФ провеждане на операции по разкриване и пресичане на нелегален трафик.

D. Оказване на първа и специализирана медицинска помощ, както на пострадали служители на МО и МВР, участващи в операциите.

E. Осигуряване на охрана на въздушното пространство на страната.

F. Осигуряване сигурността на въздушното пространство над конкретен обект.

G. Провеждане на операции по въздушно разузнаване и участие в съвместни операции по контрол на корабоплаването в териториалното море.